

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:
Exemplarul 5 Lei
Pe un an 200 Lei

PARTEA OFICIALĂ

VALERIU TRAIAN FREŢIU

DIN ÎNDURAREA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRATIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI
EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE, etc., etc.

*Veneratului Cler și Iubitului Popor Credincios din Eparhia Noastră, Dar și Mântuire dela
Dumnezeu și Binecuvântarea Noastră Arhierescă.*

*„Venși binecuvântații părintelui meu de moște-
niși împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea
lumii.” (Mat. 25, 34)*

Iubiților Frați și Fii,

Regele Perșilor Xerxes, gustând smochinele grecești, s'a mirat de bunătațea aceloră și s'a jurat că de aici încolo nu mai mănâcă numai smochine din Atena, de aceea și-a pregătit oștirea și a plecat în Grecia să o ocupe. Noi, Iubiților, cari prin S. Cuminecătura am primit în sufletul nostru pe Isus Dumnezeu nostru și astfel am străformat pe câteva clipite sufletul nostru — eul nostru întreg, — în lăcaș adevărat al lui Dumnezeu, făcându-l asemenea cerului, și am gustat timp scurt bunătațea, plăcerea și mângâierea cerească, se cuvine, ca să ne adunăm toate darurile și toate puterile noastre și, ca și cu o armată bine disciplinată, să înaintăm prin valea aceasta a plângerii, ca sfârșindu-se drumul vieții noastre pământești, să putem ocupa împărăția cerească, ca acolo să ne putem bucură, nu de bunătațea unor smochine, ci de adevărata fericire vecinică. *„In ce chip dorește cerbul spre izvoarele apelor așa dorește sufletul meu spre Tine Doamne. Insetat-a sufletul meu spre Dumnezeu cel tare, cel viu, când voiu veni și mă voiu arăta feșii lui Dumnezeu”* (Ps. 41, 1—2). Fiindcă scopul nostru ultim este să vedem pe Dumnezeu față în față în Impărăția Cerească.

Să cerem dela bunul Dumnezeu ochii limpezi ai credinții spre a putea privi ca S. Ioan când zice: *„Și am auzit glas mare din ceriu zicând: Iată locașul lui Dumnezeu cu oamenii, și va lăcui cu ei; și el vor fi popoarele Lui și însuși Dumnezeu va fi cu ei, Dumnezeu lor. Și va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor, și moartea nu va fi mai mult, nici jale, nici strigare, nici durere nu va fi mai mult, căci cele dintâiu au trecut”* (Apoc. 21, 2—3).

Să cerem darul ca să vedem și să înțelegem

frumsețea, sfințenia, podoaba și pacea care este în Ceriu. Arată-mi, Doamne, bunătațile ce le promiși, că să mă însuflețesc a le câștiga și spre mărirea numelui Tău să le primesc. În Impărăția cerească vom avea „fericirea”, care este statul desăvârșit care întru-nește toate bunătațile; un stat vecinic sigur, neschimbăcios, plin de sfințenie și scutit de orice rău, vină și pedeapsă. Fericit e acela, care are tot ce vrea și nu voește nimica rău (S. Aug.) Aci pre pământ nu putem afla fericirea adevărată și stătornică. Aci și dacă ne-am retrage în cea mai frumoasă grădină ce se poate închipui, plăcerea noastră nu poate fi stătornică, vine vântul ori ploaia, frigul ori căldura prea mare, întunecul nopții care ascunde frumsețea dinaintea ochilor noștri. În Ceriu, în grădina aceasta minunată nu este nici vânt, nici ploaie, nici frig, nici călduri, nici întuneric, ci totdeauna e luminat de mărirea lui Dumnezeu, lumina luminilor.

Aci societatea omenească e amestecată cu bun și răi, sfinți și păcătoși, criminali, ucigași, pungăși, sacrilegi, desfrânași, concubinari, îngâmfăși, piznăși și tofelul de sluji ai diavolului. În ceriu societatea e aleasă, acolo se află nenumerași îngeri și dintre oameni numai sfinți pot intra, fiind porțile cerului închise pentru orice păcătos. Și oricât de mare e numărul aleșilor, toți se cunosc și toți sunt prieteni adevărați între sine, bucurându-se și veselindu-se necontenit în fața lui Dumnezeu. Cine se satură aci de onoruri, averi și poște? În ceriu toți se satură de toate bunătațile. Cine află aci mângâiere adevărată și stătornică care să nu se sfârșească repede? În ceriu sfinții se bucură de mângâiere vecinică. Cine poate ajunge aci mai mult decât să i se zică că e pretinul Cezarului? În Ceriu sfinți toți sunt și se numesc fiii lui Dumnezeu care este Impăratul Impărățiilor.

În lume nu e decât război, naufragii, incendii, inundații, foamete, jefuiri, ucideri. Nimic din toate

acestea în Ceriu.

În lume certuri, pizmă, ură, nedreptăți, aleșuri, întreceri. În Ceriu pace, dragoste și bună înțelegere.

În lume boale, sărăcie, lipsuri, sarcini, bătrânețe, moarte. Nimic din acestea în Ceriu.

Dacă Regele Xerxes, ca să poată mânca niște smochine mai bune și-a adunat oștirea să ocupe Grecia, oare noi Creștinii nu avem un motiv cu mult mai frumos, să ne adunăm toate puterile și înarmați cu toate virtuțile, să pornim, până mai este timp, ca să ocupăm Împărăția Ceriului? Mai ales că Împăratul Ceriului cu drag ne așteaptă și nu avem să ne luptăm cu dușmanul fericirii noastre decât în drumul pe care trebuie să trecem prin aceasta vale a plângerilor și pe care trebuie să-l facem spre a ajunge la ținta noastră, care este Împărăția cerească. „*Iată acum e vremea bine primită.*” Cu ajutorul și din mila bunului Dumnezeu începem ss. Păresimi. În acest timp sfințit, cum odinioară Mântuitorul nostru Isus Cristos a petrecut în post și rugăciune 40 zile în pustie, și noi, până la Sărbătoarea cea mare a Învierii Domnului, să petrecem în post și rugăciune, curățindu-ne sufletul prin o mărturisire bună și întărindu-ne cu Sf. Cuminecătură; să începem o viață nouă, adevărat creștinească, o viață de luptă contra păcatului și a ispitelor din lumea aceasta, ca acestea să nu ne poată abate dela drumul nostru spre Împărăția Cerească.

Să zicem și noi cu Fiul răstăcit: „*Scula-mă voiu și voiu merge la Tatăl meu.*” Câți sfinți și câți aleși se bucură de fericire neconturbată în casa Tatălui meu în Ceriuri, și eu ce caut aici? „Sufletul care a primit des și cu vrednicie pe bunul Dumnezeu în Sf. Cuminecătură, va fi frumos în veci. Va fi unit cu sufletul Mântuitorului nostru. Și în aceasta stare se va bucura de-o fericire curată și desăvârșită, va străluci ca un diamant frumos, pentru că Dumnezeu se va reoglindi în el.”

„Dacă pușin aluat, zice S. Francisc de Sales, multă frământătură doșpește; dacă o scântie e de ajuns ca să aprindă o casă; dacă un grăunte aruncat în pământ îl face roditor și produce alte grăunțe: cu cât mai mult nu trebuie să nădăjduesc eu, că trupul Tău binecuvântat intrând în al meu, la vreme, îl va ridică din stricăciune, îl va aprinde cu mărire și-l va renaște nemuritor, nepătimitor, ușor, străveziu, strălucitor și împodobit cu toate însușirile glorioase ce se pot nădăjdui.”

Azi, iubiiților, în Dumineca lăsatului secului de carne, S. Maică Biserică ne prescrie în S. Evanghelie cetirea învățurii Domnului nostru Isus Cristos despre judecata din urmă. Pentru ca reamintindu-ne năcazurile lumii acesteia și bunățiile ce ne așteaptă în Împărăția Cerească, să folosim bine timpul acesta de pocăință al sfințelor Păresimi și lăpădând dela noi toată grija cea lumească și înconjurând sgomotul lumii acesteia, să ne îngrijim de sufletul nostru nemuritor rescumpărat

cu prețiosul sânge al Mântuitorului nostru Isus Cristos, și să începem o viață nouă care să ne ducă la mântuire; ca la Judecata din urmă să ne pună de-a dreapta Sa Domnul și Judecătorul nostru și să ne zică: „*Venifi binecuvântații părintelui meu de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela înțelegerea lumii.*” Amin.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți.

Dat în reședința noastră Episcopescă din Oradea, în Dumineca lăsatului secului de carne, în anul Domnului 1931, al Episcopatului Nostru al XIX-lea.

† VALERIU TRAIAN m. p.

No. 42—1931.

Preoții să nu conlucre la acțiuni în contra ordinii publice.

Adresa circulară a înaltului Minister al Instrucțiunii și Cultelor cu No. 691—1931 o comunicăm Ven. Cler diecezan în următoarele:

„Preasfințite, Suntem informați, că unii preoți își înțeleg îndatoririle pastorale într'un chip care nu corespunde misiunii pe care trebuie să o aibe preotul creștin în biserică și în societate.

„Prin participarea activă la acțiunea unor asociații care propagă vrajbă, ură și violență. din partea unei categorii de cetățeni, acești preoți săvârșesc o faptă care este și anticreștinească și antisocială și antinațională și împotriva îndatoririlor lor legale. De aceea, am onoare a interveni pe lângă Prea Sfinția Noastră, cu rugămintea de a aduce la cunoștința obștească a preoților de sub autoritatea P. S. V., că nu le este îngăduit a oficia slujbe pentru astfel de asociații politice, a lua jurământul membrilor lor, a binecuvânta steagurile lor, a ține cuvântări așăzătoare la vrajbă și ură între locuitorii țării. În special le este cu desăvârșire interzis a da concurs, sub orice formă acestor asociații care au fost dizolvate de autoritățile Statului pentru motive de ordine publică.

„Impotriva preoților ce vor contraveni la aceste măsuri, P. S. V. este rugat a aplica de urgență sancțiunile disciplinare cele mai severe ce sunt în competența P. S. V. și a ne comunica aceste cazuri, spre a proceda, la rândul nostru, la luarea de măsuri.

p. Ministru, ss. *Alexandru Borza.*

Director general ss. *Kirișescu.*”

Ven. Cler diecezan precum în trecut așa și de acum înainte să fie la culmea chemării și demnității sale reținându-se de a lua parte la orice manifestații protivnice chemării preoțești și contrare intereselor Țării și ordinii publice.

Oradea, la 11 Februarie 1931.

No. 471/1931.

Concurs la parochii.

Pentru complenirea parochiilor vacante *Istrău* (protopopiatul Careilor), *Petreu* (prot. Marghitei), *Sâg* (prot. Șimleului), și *Topa-de-Criș* (prot. Central), cari prin numirea M. On. *Ioan Ternovan* la Unimăt. a M. On. *Alexandru Terdic* la Mădăras, a M. On. *Florian Găvrilașiu* la Santău și a M. On. *George Bonea* la Hotoan, au devenit vacante, precum și pentru complenirea parochiilor vacante *Mal* (protopopiatul Șimleului) și *Hurez-Ponișa* (protopopiatul Zălăului), prin aceasta se publică concurs cu termenul de 1 Martie crt.

Oradea, la Șed. Cons. din 5 Februarie 1931.

No. 565—1931.

Sărbătorile naționale și aniversările Familiei Regale.

Pentru orientarea Ven. Cler. Diecezan comunicăm mai jos zilele, în cari având Sărbători naționale sau aniversări de ale Augustei Familii Regale, în toate bisericile parohiale din Dieceza Noastră, fără a aștepta orice alt ordin, se vor oficia Te-Deum sau Părăstas.

1 Ianuarie (Anul Nou). Te-deum. La orașe onoruri militare.

6. Ianuarie (Botezul Bomnului). La orașe onoruri militare la sfințirea apei.

24 Ianuarie (Unirea Principatelor). Te-Deum.

In Vinerea Mare și Paști la orașe onoruri militare la slujba înmormântării și Invierii Domnului.

10 Maiu (Ziua Independenței și Unirii tuturor Românilor) Te-Deum. La orașe onoruri militare.

Ziua Eroilor (Înălțarea Domnului). Procesiune la mormintele Eroilor și Părăstas pentru Eroii neamului. La orașe onoruri militare la procesiune.

22 Iulie (Ziua numelui Maiestății Sale Reginei Maria). Te-Deum.

16 August (Ziua nașterii Maiestății Sale Regelui Carol II). Te-Deum.

25 August (Ziua nașterii Alteței sale Mihaiu,

principele moștenitor și Mare Voievod de Alba-Iulia). Te-Deum.

1 Decembrie (Aniversarea Adunării Naționale dela Alba-Iulia 1918). Te-Deum.

Te-Deumul în zilele prescrise mai sus se va oficia după rânduiala prescrisă la ziua Regelui (pag. 457 din Euchologiu, ediția din 1913) cântându-se la sfârșit Imnul Regal.

La serviciile divine din zilele de mai sus se vor invita toate autoritățile locale atât civile cât și militare. Oradea, la 11 Februarie 1931.

No. 589—1931.

Ingrijirea pomilor roditori și a pășunilor.

Ministerele de Interne și al Agriculturii și Domeniilor pentru a potența producția națională și a majora averea națională, a dat organelor administrative niște foarte salutare instrucțiuni ordonând chiar să se ia cele mai severe măsuri pentru stărpirea omizilor din grădinile și livezile de pomi fructiferi și pentru curățirea pășunilor de mărăcini.

On. Preoți sunt invitați să dea intregul lor concurs organelor administrative, explicându-le binele ce rezultă atât pentru dânșii în particular, cât și pentru Țară, din executarea măsurilor luate și îndemnându-i, ca să îndeplinească întocmai toate cele dispuse.

Oradea, la 13 Februarie 1931.

PARTEA NEOFICIALĂ**Ce este și ce vrea să fie A. G. R. U.**

— Finalitățile Acțiunii Catolice și ale A. G. R. U.-lui. —

O societate se cunoaște mai bine din scopurile ce vrea să le realizeze. Astfel și despre A. G. R. U. sau Acțiunea Catolică nu vom avea o idee clară, până ce nu vom cunoaște amănunțit și adecvat scopurile ce vrea și ce trebuie să le realizeze. Aceste scopuri, evident, nu pot fi altele, decât acele pe cari le-a indicat suprema autoritate bisericească, inițiativa și puternica sprijinitoare a Acțiunii Catolice și în atâr-nare de care trebuie să funcționeze ea ca auxiliara ierarhiei în realizarea idealurilor creștine.

Acțiunea Catolică și, deci, și A. G. R. U.-ul nostru, are un scop universal, general, suprem, care se poate rezolva în diferite scopuri particulare, tot atâtea mijloace pentru realizarea scopului general.

Reîncreștinarea societății.

1. Scopul general al Acțiunii Catolice se poate cuprinde foarte pregnant în celebrele cuvinte, deviza Papei Pius al X-lea: *Instaurare omnia in Christo*: renoirea tuturor în Christos, sau cum se exprimă actualul Papă Pius XI: *restaurarea împărăției lui Hristos în mijlocul omenirii*; restabilirea principiilor de viață creștinească în indivizi, în familie, în societate, pătrunderea întregii vieți publice și individuale a oa-

menilor cu spiritul religiei și al învățăturilor lui Hristos în așa măsură, încât în toate manifestările ei publice și private, în toate instituțiile ei publice și private Hristos și principiile lui morale să stăpânească. Iată scopul suprem și general ce vrea să-l realizeze A. C. și A. G. R. U., pe scurt: *reîncreștinarea oamenilor, reîncreștinarea societății rătăcite și îndepărtate de Dumnezeu și de creștinism* prin activitatea publică dușmănoasă creștinismului alor două veacuri din urmă, *reducerea oamenilor la Dumnezeu, la credință printr'o activitate publică socială, asupra sufletelor devastate de liberalismul religios și de necredință în cursul celor două veacuri din urmă*. Acesta este idealul Acțiunii Catolice, ideal ce nu se va epuiza, numai când omenirea de azi va fi iarăși reîncreștinată, când va domni Hristos în suflete, în familie, în viața privată și publică. Cu cât principiile lui Hristos vor pătrunde mai adânc și în cercuri mai largi în viața publică și particulară a omenirii de azi, cu atât mai aproape va fi Acțiunea Catolică de realizarea idealurilor sale. — Va concede oricine, că pe acest teren și în această direcție este încă mult de făcut; abia că s'a început a se face ceva.

Scopurile particulare. La atingerea acestui scop ideal și suprem: încreștinarea societății, Acțiunea Catolică (și A. G. R. U.-ul nostru) tinde pe mai multe căi, *se nizuiește* adică *a încreștină părțile, ca să fie încreștinat întregul; se nizuiește să încreștineze izvoarele din cari își ia viața modernă*, — resursele principale cari produc și însușesc viața modernă a omenirii, pentru ca să iasă încreștinată înșiși omenirea de azi și viața ei.

De aceea Acțiunea Catolică lucrează în foarte multe direcții și în multe etape. Vom înșira numai câteva din direcțiile și câmpurile de activitate, pe cari crede necesar a acționa pentru ca să iasă reîncreștinată înșasă viața noastră publică și particulară.

1. *Reîncreștinarea familiei*, a acestui izvor sfânt de viață și de ființe, celula fundamentală a organismului social, dela a cărei sănătate atârână mult sănătatea organismului întreg. Familia vrea Acțiunea Catolică s'o reîncreștineze prin restabilirea noțiunii și a naturii autentice a familiei conform învățături creștine, care nu vede în familie o tovărășie temporală pe câtăva vreme, pentru îndestulirea poftelor trupesti, ci vede vehicolul sfânt al vieții ales de D-zeu pentru propagarea neamului omenesc, vede cea contopire desăvârșită alor două suflete într'o unitate nedespărțită pe toată viața. A. C. resp. A. G. R. U.-ul vrea să restabilească drepturile și datoriile soților în căsătorie, restabilind iarăși raporturi normale, creștinești, de fidelitate, nestrămătuțată între soți, ștergând cea rușine distrugătoare de fericire casnică și familiară, predicală și susținută de toate manifestațiile spiritului modern (teatru, literatură, cinematograf) cu atâta nerușinare și cinism, rușine exprimată prin formula binecunoscută: ea la dreapta, el la stânga. Acțiunea Catolică vrea să readucă pe creștini la datoriile sfinte față de căsătorie și vrea să-i facă să se lapede de acele fapte rușinoase și strigătoare la cer cari rod la temelia vieții și a familiei creștine. Vrea ca copilul să fie considerat ceea ce e: odorul și bucuria familiei, moșteni ai raiului, și nu balast, cum vrea spiritul neopăgânismului de azi. Acesta e unul dintre scopurile și idealurile A. G. R. U.-ului ca Acțiune Catolică.

2. Al doilea scop particular al A. C. e *reîncreștinarea școlii și a presei*. E lucru îndeobște cunoscut și cu durere constatată, că școala încă e molipsită de spiritul anticreștin și antireligios al timpurilor de azi. Învățători și profesori cari cu mândrie se declară ateii și baljocoresc tot ce-i sfânt și creștinesc și religios, au ajuns să formeze generația de mâine. A. C., compusă în mare parte de bărbați și femei, mame și părinți, va trebui să spună o vorbă hotărâtă și aci. Fără școală creștină nu-i viață creștină, nu-i omenire creștină, nu-i neam creștin.

Presa? Aici e aproape tot de făcut. Noi ne hrănim cu ce ne dau gazetele și revistele scrise îndeobște de oameni fără credință, fără D-zeu. Când suntem atacați,

calomniați, terfeliiți, n'avem mijloace pentru a reacționa demn și fără întârziere. A. G. R. U.-lui îi revine datoria de-a mobiliza conștiințele și a crea presa adevărat creștină catolică și pân' atunci lui îi revine sarcina de a răspândi produsele de presă bună creștină și de-a agita în interesul unui colidian catolic în țară.

3. *Apărarea moralității publice* e unul dintre scopurile ce și le pune A. C. Imoralitatea se arată în multe forme în sânul societății noastre: înjurături, pornografie, expoziții și vitrine obscene, alcoolism, vătămarea repaosului duminical, mituirea, șperțul, fraudă etc., sunt tot alătea rane din cari sângerează societatea noastră și e o adevărată datorie națională și patriotică a porni o reacție împotriva lor.

4. Alt scop particular al A. C. este *apărarea drepturilor și a libertăților bisericii*. Biserica e o societate perfectă și independentă, care îngrijește mântuirea sufletelor. Ea trebuie să fie recunoscută și de Stat ca atare. Statul nu poate aduce legi cari să fie în contradicție cu legile bisericii, nici nu poate stăngeni activitatea ei mântuitoare, care statului nu-i este spre nici o stricăciune, ci, dimpotrivă îi este un nespun de puternic sprijin și colaborator în atingerea scopurilor sale temporale. Trebuie să ne gândim la aportul formidabil ce-l dă Biserica Statului prin predicarea și inculcarea principiilor de moralitate publică, principiilor de dreptate socială și de respectarea autorității. Activitatea preotului din cel mai părăsit sat, precum și a tuturor bisericaniilor este o activitate eminentă patriotică, pentru că prin această activitate se țin legate masele în supunere și respect față de orânduielile de sus, legate nu prin forța exterioară a armelor și a violenței, ci prin prestigiul și autoritatea morală a Bisericii. Când acest prestigiu și autoritate se vor clătina se vor clătina, și temeliiile Statului.

De aceea Statul e obligat a respecta libertatea bisericii, a o sprijini chiar și ai da toată puțința de afirmare. Dacă Statul nu o face aceasta, dă semne că nu e condus de sentimente prietenești și pașnice față de Biserică și credincioșii Bisericii, cari sunt și cetățeni ai Statului, sunt datori a lua în apărare drepturile și libertățile Bisericii și a impune Statului, din care și ei fac parte constitutivă, să respecte acele drepturi și libertăți.

La noi în țară aceste principii în mare parte sunt respectate, jigniri și nedreptăți au ajuns și Biserica ai cărei credincioși suntem noi, dar aceste jigniri și nedreptăți n'au fost intenționate de puterea de stat, ci au fost cauzate de unele organe executive ale lui, din nepricepere ori chiar dușmănie față de Biserica noastră. A. G. R. U. va avea de scop a pune la punct pe viitor pe astfel de iresponsabili, reclamându-i la forurile în drept.

5. Un alt scop la realizarea căruia trebuie să tindă A. C. e și *soluționarea problemelor sociale, mai ales a celei muncitorești, a celei ce privește raportul dintre muncă și capital, în spiritul religiei creștine*.

Problema muncitorească, problema echitabilei aranjări a raportului dintre muncă și capital, este una din problemele care de un veac și mai bine conturbată echilibrul social al omenirii; tot această problemă ține în continuă neliniște și nesiguranță și omenirea de azi; ceata muncitorimii organizate ține să restorane în ori care moment actuala ordine socială și în unele părți ale lumii a și răsturnat-o. Lupta de clasă se ațâță și se poartă în zilele noastre cu o înverșunare aproape sălbatică.

Biserica e o mamă cu mult mai bună, decât să nu văză și să nu simtă nespusa primejdie ce amenință omenirea, liniștea și cultura ei, prin deslănțuirea acestei lupte. De aceea ea impune celor ce se ocupă de Acțiunea Catholică să lucreze într'acolo ca principiile și învățăturile Bisericii despre această problemă să se pună în aplicare întâi de ei și apoi, după puterile lor de organizare, și în țara lor. De aceea un agrist va trebui să țină în sfântă vedere principiile Bisericii despre muncă și capital, principii fixate cu atâta înțelepciune încă de Leon XIII papa muncitorilor și să stăruiască ca acele principii să ajungă la biruință în întreaga societate, începând fiecare dela sine.

6. Ultimul între scopurile mari ce le urmărește A. G. R. U., ca acțiunea Catholică trebuie să fie: *inspirarea legilor și a instituțiilor publice în spiritul creștin al Evangheliei.*

În aceasta privință e enorm de mult de făcut în țara noastră, ca în toate țările moderne, unde conducătorii laici ai Statului, chiar să nu fie francmasoni, au o aversiune oarecare față de principiile dogmatice și morale ale Bisericii și la crearea legilor nu prea țin cont de ele. Să amintim numai două: Biserica condamnă divorțul, ca pe un rău al individului, al familiei și al societății; Statele moderne nu vreau să țină cont de aceasta și permit divorțul prin legislația lor. — Biserica luptă pentru libertatea învățământului, pentru școli confesionale, unde să se poată crește copiii fiecărei confesiuni în spiritul religiei și al moralei lor; multe State interzic, ori nu recunosc, învățământul confesional cu drept de publicitate, ori îi pun piedeci insurmontabile.

Aceste sunt numai două pilde slabe despre contrastul în care stau multe legi ale Statelor cu spiritul creștinismului; o răsfoire prin codicele de legi ale diferitelor State ne-ar descoperi mai multe astfel de incoerențe.

Acțiunea Catholică poate acționa în această privință, fie prin o continuă semănare de idei printre ai săi formându-le mintea și conștiința, fie influențând asupra cercurilor înalte guvernamentale, parlamentare, asupra cercurilor științifice, artistice, literare, industriale, comerciale etc., ca toate să aflu mentalitatea ei corectă asupra problemelor la ordinea zilei; fie intervenind direct prin adunări și proteste la puterile în drept când prin vre-un proiect de lege ar amenința vătă-

marea gravă a principiilor și a intereselor Bisericii creștine și catolice-unite.

O astfel de acțiune ar avea desigur mai mare rezultat, când toate forțele creștine dintr'o țară s'ar uni să intervină într'o înțelegere comună.

Formarea conștiințelor.

Aceste ar fi pe scurt scopurile și idealurile pe cari trebuie să le îmbrățișeze mișcarea numită Acțiune Catholică (la noi A. G. R. U.)

Dar oricine va vedea, cât de departe suntem noi de a putea face ceva în direcțiile amintite. Mai înainte de toate mulți dintre ai noștri nici nu sunt convinși despre necesitatea acestei acționări, alții cari sunt convinși și mai înțeleg ceva, nu știu cum și de unde s'o înceapă. Așadar, înainte de toate, înainte de-a proceda la orice acționare în vre-o direcție, trebuie să începem în A. G. R. U. și prin A. G. R. U. o *puternică activitate de formare a conștiințelor*, o activitate de imbibare și pătrundere a sufletelor cu principiile și învățăturile bisericii creștine-catolice. În unii trebuie să formăm și să adâncim credința, pe care n'o au, ori o au prea slabă și confuză; în alții trebuie să formăm adevărurile dogmatice ale Bisericii pe cari nu le înțeleg, deci nici nu vreau să le recunoască; pe alții trebuie luminați cu privire la unele principii și învățături la aparență rigide ale morale creștine, (opreliștea divorțului, a practicelor neomalhuziane etc.); pe alții trebuiesc orientați în unele chestiuni istorice, biblice, de drept canonic și bisericesc; pe alții în problemele sociale, școlare etc.

Cu un cuvânt, o *vastă și puternică activitate de formare a conștiințelor se impune în și prin A. G. R. U. înainte de orice altă activitate.* Iată deci, că numai o totală neînțelegere și necunoaștere a finalităților A. G. R. U. ori incapacitate trebuie să fie la aceia, cari nu știu ce e de început și de făcut cu A. G. R. U. și prin A. G. R. U.

A. G. R. U. și politica.

După cele spuse despre finalitățile A. G. R. U.-lui trebuie să lămurim și raporturile lui cu politica. A. G. R. U.-ul nu este un partid politic, nici nu face politică în înțelesul comun al cuvântului. A. G. R. U., cași Acțiunea Catholică, este de-asupra oricărui partid politic. El are de scop îndrumarea vieții particulare și publice în spiritul eticei creștine, în sentimentul iubirii de neam și patrie. El are scop moral-social. Membrii lui pot face parte din oricare partid politic ale cărui principii nu conțin nimic și care nu face nimic ce e potrivit și dușmănos bisericii și religiei peste tot. — Dar de aici nu urmează că A. G. R. U.-ul nu poate avea influință *indirectă* asupra politicii. Membrii lui conștiinți nu pot sprijini partide politice, cari după judecata autorității bisericesti, combat biserica și religia. Membrii lui fiind creștini convinși și integrii, nu pot avea două conștiințe, una religioasă-bisericească și alta politică-

publică. Aceasta dedublare a conștiinței pentru membrii lui este o imposibilitate. Deci ei nu depun conștiința lor religioasă când intră în arena politică, ci trebuie s'o manifeste și s'o urmeze cu scrupulozitate până la cele mai mici amănunte, căci membrul A. G. R. U.-lui mai înainte de toate trebuie să fie un om de *caracter* în toate acțiunile și manifestațiunile sale, și neurmându-și conștiința de creștin ș'ar discredită și pe sine și ar discredită și Asociația din care face parte. Agristul trebuie să facă politică, nu ca Agrist, ci ca cetățean conștiu de drepturile și datoriile sale cetățenești, conștiu de importanța deprinderii drepturilor sale, pentru biserică și religie. Această politică o poate face însă în oricare partid, în al cărui program vede mai multă garanță că drepturile și interesele bisericii și ale religiei nu vor fi vătămate nici primejduite. Până ce aceasta nu se va întâmpla — în țara noastră sperăm că e departe încă acea vreme, — nici vorbă nu poate fi despre schimbarea A. G. R. U.-ului în partid politic, ci va rămânea ceea ce este: o *puternică organizație pentru reintronarea principiilor moralei creștine în viața publică și particulară.*

P. Dr Tăutu

APEL

În anul 1925 vr'o câțiva preoți gr. cat. — preocupați de soarta familiilor noastre, am pus bază unei societăți de binefacere „Familiile preoților decedați” cu sediul în Șimleul-Silvaniei. Această societate are menirea de a ajuta văduvele și orfanii preoților — membrii ai a acestei societăți, dându-le posibilitatea de a trăi conform gradului și poziției lor sociale. Nădejdiile puse în viabilitatea societății nu ne-a înșelat, deoarece azi, după un interval de 5 ani, societatea noastră numără 109 membrii ordinari, 8 membrii ajutători și 15 binefăcători, având un capital de circa 1.000.000, plasat în depuneri la cele mai sigure bănci din Sălaj. Având în vedere scopul nostru mareț, facem apel la toți frații din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș, cari au etatea de cel mult 40 ani, să-și asigure viitorul familiilor lor, înscriindu-se ca membrii în societatea noastră, cu atât mai vârtos, că în baza statutelor art. 5 alin. 2, înscrierea nu se poate face decât numai până la 27 August 1931, după care dată nu se mai pot înscrie decât numai preoți tineri nou ordinați.

Obligațiile de plată sunt: 1000 Lei cotizație anuală în 10 ani consecutivi, 50 Lei taxa de înscriere, 35 spese de tipărituri 500 Lei ajutor momentan pentru fiecare caz de deces al vre unui membru al societății.

Acei cari ar nutri dorința aceasta, sunt rugați a se adresa casierului societății: Vasile Moody preot în Șimleul-Silvaniei, de unde vor primi detalii în ceea ce privește condițiile de admitere și de plată.

Totodată rugăm pe On. membrii cari până la aceasta dată nu și-au solvit cotizațiile de membrii să-și sălășfacă aceste obligațiuni cât mai repede posibil.

Sperând că apelul nostru va găsi ascultare, îndemnăm pe On. Preoți a intra în cadrele societății noastre.

Vasile Moody casier.

Ioan Talos președinte.

Subt tipar: Compendiu de teologie morală, vol. I. Principiile moralei creștine de Păr. Dr. Aloisie L. Tăutu, prof. de teologie. 20—25 de coale de tipar, hârtie velină, format 8°, 200 Lei + porto. Pân'acum tipărite 10 coale. Va apare pe Paști!

Unificarea cântărilor bisericesti

Preaveneratul Ordinariat diecezan a trimis la fiecare oficiu parohial câte două exemplare „Cântări bisericesti” cuprinzând cântările Înseratului și ale Mânecatului puse pe note, pentruca astfel să se unifice cântările în întreaga dieceză. Unificarea cântărilor bisericesti ar fi un lucru foarte frumos și de lipsă, pentru că așa cum se cântă în cele mai multe biserici de ale noastre, mai ales la sate, lasă mult de dorit.

În parohia mea, situată la granița județului Sălaj, până ieri la granița diecezei de Gherla, iar azi, prin noua arondare anexată diecezei de Oradea, o cântare se cântă pe trei-patru melodii, și aceasta din cauza cantorilor, cari s'au perindat în postul de cantor în cursul vremilor. Unii dintre ei au fost cantori-învățători absolvenți ai școalei din Gherla, alții ai celei din Oradea și aceștia n'au căutat să mențină o uniformitate a cântărilor, ci mai mult s'au silit să cânte altfel de cum au cântat înaintașii lor, așa că și dela unii și dela alții a rămas câte o melodie specială pentru acelaș text.

Situația de altfel e aceeaș în toate parohiile.

În urma acestora dispozițiunea Preaveneratului Ordinariat diecezan pentru unificarea cântărilor bisericesti e binevenită și chiar de lipsă; numai că în felul acesta nu cred că se va putea ajunge la rezultatul dorit, și aceasta din cauza că la sate n'avem aproape nici un cantor care să știe citi notele muzicale, fiind cantorii de azi aproape în fiecare parohie țărani cu pregătiri de școli primare.

Astfel stând lucrurile, ar urma ca preoții să învețe pe cantori cântările de pe note, dar și din aceștia majoritatea nu cunosc notele muzicale, întrucât pe vremuri pela școli nu se da mare însemnătate studiului muzicii, ba las' că nici din absolvenții de azi nu prea mulți citesc notele muzicale în așa măsură, ca să se poată și folosi de ele, așa că nici în felul acesta nu s'ar putea ajunge la unificarea cântărilor noastre bisericesti.

Pentru unificarea cântărilor noastre bisericesti — după modesta mea părere — mijlocul cel mai sigur și ducător la scop ar fi cursurile de cantori cum sunt la Blaj și la Gherla. Să se înființeze și la noi și în toate diecezele astfel de cursuri, la cari să fie obligați să participe toți cantorii.

Iar, cari nu vor să participe, să fie înlocuiți cu cei cari vor termina acele cursuri. În felul acesta în câțiva ani s'ar putea realiza unificarea cântărilor bisericesti. Unde mai punem, că la acele cursuri cantorii o să primească și o mulțime de cunoștințe religioase morale etc.; cu un cuvânt se vor cultiva, ceea ce va fi nu numai spre folosul lor, ci și al Bisericii în serviciul căreia stau.

I. V. preot.

Atențiune! În curând vor fi gata **Misterele Sfântului Rozar**, o serie de 15 iconițe colorate cu text de rugăciuni. O serie va costă **20 Lei**.

Iarăși „Agru” la Ip!

Ziua de 2 Februarie a. c. a fost iarăși o zi de mare bucurie pentru Românii gr. cat. din filia Ip. Aname pe ziua aceasta s'a hotărât ținerea primei sedințe festive a „Agru”-lui. Înainte de masă s'a ținut sf. Liturghie la care pâr. prof. Teodor Băliban a vorbit cu multă însuflețire despre alipirea către religia cea adevărată.

La orele 2 sosesc cu trenul dela Șimleu Domniile lor D-l Dr. Cortolan Meseșan, consilier, șef judecător în Șimleu-Silvaniei și D-l Dr. Lobonțiu Emil prof. la politehnica din Timișoara loc. în Șimleu, și fost prefect al jud. Bihor, cari au fost primiți de către Președintele Agru-lui Vasile Tomșa dir. inv. în Ip.

Programul serbării se desfășoară la școală — Poporul cântă „Împărate cerească”; corul școlar de subț dirijarea d lui inv. Ad. Ujhelyi a intonat „Imnul regal”; preotul local binevotând pe înalți oaspeți între altele spune: În comuna Ip sunt o mână de Români, Români creștini amestecați într'o majoritate absolută de minoritari de diferite credințe; ori acești Români și creștini voind a-și validă și ei atât naționalitatea cât și credința lor, s'au constituit în Agru. Puțini fiind au lipsă de sprijinul aceloră, cari sunt de naționalitatea și credința lor. Mulțumindu-vă că ați dat ascultare chemării noastre, vă zic: *Bine ați venit în mijlocul nostru.*

Ocupând prezidiul D-l Dr. C. Meseșan, între altele spune, că totdeauna au fost și timpuri vitrege și rele, cași azi după cari au urmat iar vremuri bune. Și acum trecem printri'o mare prefacere. Să fim cu răbdare. Să trăim în pace unii cu alții având în vedere porunca mare a lui Dumnezeu, Isus Cristos: — Să iubim pe Dumnezeu și pe deaproapele; astfel uniți într'o dragoste, vom fi tari, puternici și fericți.

Se declamă: „Creștin sunt” de fetița Ana Mureșan, — iar corul cântă pe patru voci „Mama și copilul”.

D-l Dr. Emil Lobonțiu, mai întâiu face panegiricul fideității Vasile Tordea, canonic de Gherla fiul comunei Ip. Panegiricul a impresionat pe toți cei de față, fii ai aceste comune. Urmând mai departe d-l profesor printr'o cuvântare foarte înălțătoare și plină de pilde, asemănări și de învățături, stoarce lacrimi din ochii tuturor vorbind despre aceea cum trebuie să trăiască omul pentru ca să fie fericit și aici pe pământ și să-și asigure fericirea cea cerească spunând între altele că omul trebuie să păzească porunca dragostei lui Dumnezeu și a deaproapelui ținând totdeauna românescul și creștinescul proverb „Ce ție nu-ți place altuia nu-i face!” să nu râvnim la avutul altuia căci fiecare cu trudă și cu sudoare își câștigă pâinea de toate zilele și peste tot fiecare își are sarcina sa pe care n'o știe nimeni numai ceta ce-o poartă: deci fiecare la locul său să-și îndeplinească datoria. Curentelor rătăcite și îndemnătoare la disordine și nesupunere să nu le dăm nici un crezământ. Vremuri rele au fost și vor mai fi, — după cari urmează însă vremuri bune.

D-l Iodoriu notar în Camăr a ținut o vorbire foarte plăcută poporului: Despre „Credințele deșarte” prin cari a stârnit haz și răs în ascultători Corul a cântat „Pe al nostru steag e scris Unire” tot pe patru voci. Mai vorbesc d-l profesor T. Băliban, și de încheiere d-l dr. Meseșan. Poporul cântă: „Cuvine-se cu adevărat” apoi lumea se împrăștie cu cele mai bune impresii, învățături și sfaturi. Printre intelectuali cari au luat parte la festivalul acesta afară de cei mai susamintiți am mai remarcat pe M. On. D-l Victor Bruchental preot, din Cosniciul-de-jos, cu întreaga familie, pe D-l Vasile Dumitru inv. în Cosniciul-de-sus, pe D-l Ioan Ciobotariu șeful jandarmilor din Ip. și pe alți tineri și tinere din loc și jur.

Masa și de data aceasta a fost oferită cu multă ospitalitate de d-na văd. Cozariu. Rezultatul moral al acestei serbări a fost peste așteptare de bună. Organizația își continuă cu zor activitatea.

Președinte: Vasile Tomșa.

Secretar: Pavel Tordea.

CRONICI

Instalarea primului episcop al Maramureșului. Luni în 2 Februarie a. c. sărbătoarea Întâmpinării Domnului s'a săvârșit la Baia-Mare cu mare însuflețire instalarea primului episcop al diecezei de Nord, a Maramureșului. Instalarea a condus-o, în fața unei numeroase asistențe de preoți (la vre-o 300) și mireni, Exc. Sa episcopul de Gherla—Cluj Dr IULIU HOSSU, care în cadrul unei inimoase și entuziaste cuvântări dă citire înalțelor decrete: Bulla de numire și decretul regal; ia apoi cuvântul, ocupându-și arhierescu-i tron, Exc. Sa noul episcop Dr ALEXANDRU RUSU, care, sprinten și vioi, își expune programul de viitor părinte și păstor al noii dieceze. Fac plăcută impresie declarațiile, în ritmul vremii, ale noului episcop, că în predicarea cuvântului lui Dumnezeu și ascultarea mărturisitorilor va fi întâiu în rândurile preoților săi. La instalare a cântat corul intelectualilor greco-și romano-catolici din Baia-Mare cu orhestră. După sf. Liturghie, la care a asistat un imens public umplând frumoasa catedrală până la ultimul loc, a avut recepția clerului diecezei prezentat de Exc. Sa Dr Iuliu Hossu pân'atunci Administratorul Apostolic al noii dieceze. Urmează recepțiile autorităților la primărie, apoi banchetul bineorganizat în două săli mare (Cazinou și Ștefan). Noul episcop, plin de vigoare, energie și zel apostolic, pare a aduce un spirit nou și un nou suflu de viață peste dieceza compusă din părți destul de eterogene ca spirit și obicei. Dumnezeu să-i ajute și să-l țină întru mulți ani!

Riporter.

— *Predici la catedrală:* Duminecă 22 Febr. Rvs. E. Bran, 1 Martie: Rvs. Petru Tămăian, canonic; 8 Martie: pâr. Dr. Tăutu; 15 Martie: M On. V. Barbul.

— *Duminecă în 8 Martie,* orele 5 d. m., încep la școala normală unită conferințele secției apologetice a Reuniunii Mariane dela biserica Oradea-Olosig.

— *La Catedrala gr. cat.* se fac în fiecare Duminecă d. m. dela 4—5 devoțiuni cu rugăciuni și cântări.

— *Filiala Agrului dela parohia catedralei* din Oradea, ține în fiecare Duminecă la orele 11½ a. m. (după sf. Liturghie) la școala normală adunare de propagandă la cari intrarea e liberă.

Un comunicat al A. G. R. U-lui diecezan. Domnii preoți și președinți ai filialelor AGRU-lui sunt rugați ca, împreună cu lista și cotizațiile membrilor, să binevoiască a indica membrii activi la ce reflectează din cele oferite de Comitetul diecezan: a) Vestitorul, b) 4 broșuri de-ale A. G. R. U-lui, ori c) Călindarul dela Blaj.

Noui înființări de A. G. R. U. Încreslăm cu bucurie înființarea tinerei noastre asociații în următoarele parohii: *Dubricionești* (39 m. aj.); *Șauaieu* (21 aj.); *Giriș* (26 aj.); *Arded* (15 activi și 4 ajut.); *Tășnad* (2 pe viață, 29 activi și 5 ajut.)

Sezătoarea publică a Astru-lui. Asociația națională a studenților români uniți — organizația Oradea, a ținut Duminecă în 15 crt. o reușită sezătoare publică, în cadrele căreia, după cuvinte bine ticluite rostite ca deschidere de d-l președinte *Alexandru Petrușca* student în drept, a urmat interesanta conferință a d-lui stud. *Ioan Farc:* Noui orientări în mișcarea generației tinere de azi. Au urmat coruri și recitări (studentul *Turdean* a citit poezii proprii, iar

stud. *Valer Pop* a recitat). De încheiere pâr. *Dr. Al. L. Tăutu* a mulțumit On. public și d-lor studenți pentru manifestările tot mai dese în spirit creștinesc, rugându-i, îndeosebi pe d-nii studenți, să se așeze tot mai mult sub aripile ocrotitoare ale Bisericii. Proxima ședință în 29 Martie.

Societatea „Sfintei Inimi“ discreditată pe nedreptul. Cititorii din orașul nostru vor fi auzit cum un tiner cu numele *Fekete* a comis înjositoarea faptă că s'a prezentat la mai mulți domni și instituții din Oradea cu adresă falsă întărită cu semnăturile și ștampila falsificate ale Societății „Sfintei Inimi“ din Oradea, încassând ajutoare pentru această societate. Conducerea Societății nu poartă nici o vină pentru această regretabilă escrocherie, deoarece ea afară de cassierul ales de adunarea generală n'a dat niciodată nimănu autorizație de-a încassa cotizații sau ajutoare pentru Societate. Fapta tinerului *Fekete* îl privește pe el singur. El este în arestul parchetului. Societatea nu poate răspunde pentru escrocheriile cuiva care n'a avut cu Societatea nici o legătură. Cotizațiile membrilor achitate cassierului legal sunt în siguranță. Cercetările parchetului în cauza răfăcitului tiner continuă.

Contardo Ferrini proclamat Venerabil. Duminecă în 8 Februar S. Părinte a proclamat în mod solemn virtuțile eroice ale Servului lui Dumnezeu *Contardo Ferrini*, fost profesor la Universitatea din Pavia, Messina, Modena și pe urmă, dela 1894, iarăș la Pavia. Citirea Decretului prin care se recunoaște eroicitatea virtuților Servului lui Dumnezeu, pe care de aici înainte lumea îl va saluta cu titlul de Venerabil, care a trăit în veacul nostru, sfântul din zilele noastre, este un eveniment extraordinar, care va atrage atențiunea nu numai a Italianilor, ci a catolicilor din lumea întregă. În vorbirea ținută cu acea ocazie S. Părinte zice că, totul în viața noului Venerabil se poate reduce la cuvintele Scripturii: „diverte a malo et fac bonum“. Aceasta nouă glorie a Bisericii arată oamenilor din zilele noastre, că și în veacul XX, nu numai între păreții austeri ai mănăstirilor, dar și în mijlocul lumii, trăiesc sfinți cari practică eroismul virtuților creștinești, arată oamenilor învățați, că virtutea e o floare, care răsare nu numai în sufletul simplu al poporului, ei și în al celor învățați, știința nu împiedecă credința, ci e înălțată de aceasta; arată tinerilor cum poți trece prin noroiul și mizeriile pământului păstrând sufletul curat și neprihănit, deschis spre cele mai nobile și sfinte idealuri.

Catolicismul în China în 1929. La 1 August 1929 în China erau: 1 Episcopie, 69 Vicariate Apostolice, 17 Prefecturi Apostolice, 7 Misiuni independente; în total 94 de împărțiri bisericești. — Catolicii sunt: 2 milioane 486,841, adică un catolic la 182 de locuitori; preoți: 3420, adică 1 la 137,719 locuitori și la 727 catolici; din aceștia 1369 sunt chinezi, adică un preot indigen la 1816 catolici. Numărul surorilor se urcă la 3968, dintre cari 2621 chineze, adică tot o

călugăriță la 932 de catolici. Anul acesta numărul catolicilor a crescut cu 23,091. Preoți seculari sunt 1223, restul sunt preoți regulari aparținând cam la următoarele Ordine, Congregații și Societăți de preoți: Augustiniani, Benedictini, Cistercieni, Dominicani, Frați Minori (Capucini, Conventuali, Franciscani), Jezuifi, Lazariști, Pasioniști, Redemptoriști, etc. Congregații de frați: Frații Școalelor Creștine și Mariști; de asemenea lucrează în China mai multe Congregații, de femei, 6254 catechiști și 4192 chatechiste. Seminariștii sunt 4891 dintre cari 13 sunt la Roma. Fructele spirituale culese: au fost 7,811.699 mărturisiri, 18.904.996 cuminecări, 19285 cununii etc. Ne bucurăm de aceste mărețe forțe misionare străine și indigene întrunite frățeste în aceasta minunată cucerire. Progresul, deși e puțin împiedecat de împrejurările actuale, continuă: se ridică noi Misiuni, viața creștinească se întărește, se înmulțesc chemările, creștinismul e mai bine înțeles, Sacramentele mai frecventate, chinezii iau parte activă la organizarea bisericilor lor. Progresul e încet, dar sigur!

BIBLIOGRAFIE

— **Imitațiunea sau Urmarea Maicii Domnului.** Traducere din italienește de *P. Iosif Tălmăcel*, franciscan. Editura Seminarului franciscan Hălăucești — Roman. 16° — 80 pag. 15 Lei. Este o cârtică în spiritul și stilul celebrei Imitațiuni a lui Toma de Kempis. E foarte potrivită pentru meditații și lectură pie. O recomandăm cu drag.

— **Luna Maiu închinată Precurarei Fecioare Maria.** Considerații și exemple Cu un adaos de rugăciuni și cântări. Traducere liberă de *Pr. Dr. Simeon Chiș* spiritualul Seminarului din Gherla. 32° — 140 pag. Prețul 8 Lei. Editura autorului. Tip. „Presa Bună“ Iași, str. Ștefan cel Mare 56. — Părintele spiritual din Gherla și-a început debutul literar bisericesc, prin tipărirea unei plăcute și folositoare cârticele despre Precurata Fecioară. Cuprinde considerații despre toate adevărurile fundamentale ale religiei (mântuire, păcat, iad, judecată, scandal etc.) Cânticica e lucrată cu multă râvnă și fiind și ieftină (8 Lei) o recomandăm cu căldură, iar pe tinerul autor îl felicităm pentru prețiosul dar ce l-a dat închinătorilor Mariei.

HÖNIG FRIDERIC

ARAD, SRTADA BARIȚIU 10-21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu preț fixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

